МИНИСТАРСТВО ОБРАЗОВАЊА И НАУКЕ

БИРО ЗА РАЗВОЈ ОБРАЗОВАЊА

Наставни програм

Руски језик

за VIII разред

Скопље, 2025. година

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О НАСТАВНОМ ПРОГРАМУ

Наставни предмет	Руски језик
Вид/категорија наставног предмета	Обавезан
Разред	VIII (осми)
Теме/области у наставном програму	• Портрет, карактер и професија • Свакодневни живот • Моменти за празновање
Број часова	2 часа недељно / 72 часа годишње
Опрема и средства	• Рачунар, штампач, пројектор, табла, CD/DVD плејер, интерактивна табла • Слике, постери, фотографије, предмети, флеш-картице, стикери, папир у боји, хамер, маказе, лепак, блокови, дрвене бојице, фломастери • Уџбеник, приручници, речник, часописи (штампана и/или електронска форма)
Норматив наставног кадра	Наставу руског језика може изводити лице које је завршило: Студије руског језика и књижевности – наставни смер, VII/1 или VIA према МРК и 240 ЕКТС. Студије руског језика и књижевности – наставни смер, VII/1 или VIA према МРК и 240 ЕКТС. Студије руског језика и књижевности – други смер, уз стечено одговарајуће педагошко-психолошко и методско образовање (доквалификација) за наставу руског

	језика на акредитованој високообразовној установи, VII/1 или VIA према МРК и 240 ЕКТС. Двопредметне студије македонског и руског језика, VII/1 или VIA према МРК и 240 ЕКТС. Студије руског језика и књижевности – други смер у комбинацији са другим језиком, уз стечено одговарајуће педагошко-психолошко и методско образовање за наставу руског језика на акредитованој високообразовној установи, VII/1 или VIA према МРК и 240 ЕКТС.

ПОВЕЗАНОСТ СА НАЦИОНАЛНИМ СТАНДАРДИМА

Резултати учења наведени у наставном програму воде ка стицању следећих компетенција обухваћених подручјем **Коришћење других језика** из Националних стандарда:

	Ученик/ученица зна и/или уме:
II-А.1	да разуме фразе и најчешће употребљаван вокабулар који се односи на области од најнепосреднијег личног значаја (нпр. најосновније личне и породичне информације, куповина, исхрана, здравље, окружење);
II-А.2	да схвати главну поенту у кратким, јасним, једноставним порукама и саопштењима;
II-А.3	да чита кратке, једноставне текстове и разуме кратке једноставне поруке у оквиру познате тематике;
II-А.4	да пронађе конкретне информације у једноставним свакодневним материјалима, као што су рекламе, проспекти, менији, возни редови и сл.;
II-А.5	да комуницира у једноставним и рутинским ситуацијама које захтевају једноставну и директну размену информација о познатим темама и активностима;
II-А.6	да иницира и учествује у кратким конверзацијама на познату тематику;
II-А.7	да користи низ фраза и реченица како би једноставним речима описао породицу и друге људе, животне услове, интересовања и свакодневне активности;
II-А.8	да напише кратке, једноставне белешке и поруке које произилазе из свакодневних потреба.
	Ученик/ученица разуме и прихвата да:
II-Б.1	се кроз изучавање другог језика олакшава учење више језика и пружа могућност за комуникацију са припадницима различитих културних/језичких група;

II-Б.2	познавање више језика олакшава приступ ресурсима који су корисни за савладавање других наставних предмета/садржаја;
II-Б.3	се кроз изучавање других језика развија интересовање и поштовање према различитим језицима и културама;
II-Б.4	се кроз изучавање других језика развија поштовање према другим културама и побољшавају интеркултуралне компетенције.

Наставни програм укључује и релевантне компетенције из следећих трансверзалних подручја Националних стандарда:

Дигитална писменост

	Ученик/ученица зна и/или уме:
IV-А.2	да процени када и на који начин је за решавање неког задатка/проблема потребно и ефективно коришћење ИКТ-а, да одабере и инсталира програме који су му/јој потребни, да користи програме за заштиту и да реши рутинске проблеме у функционисању дигиталних уређаја и мрежа;
IV-А.4	да у сарадњи са другима анализира проблем, развије идеју и план за његово истраживање и решавање, и да испланира када и за шта ће користити ИКТ;
IV-А.5	да одреди какве су му/јој информације потребне, да пронађе, изабере и преузме дигиталне податке, информације и садржаје, и да процени њихову релевантност у односу на конкретну потребу, као и веродостојност извора;
IV-А.6	да изабере и користи различите алате за обраду података, анализира податке и представи их на различите начине, поштујући правила коришћења;
IV-А.7	да одабере и користи одговарајуће ИКТ алате за комуникацију, безбедно дели информације, контактира и сарађује са другима на онлајн пројектима, у социјалним активностима или за личне потребе;
IV-А.8	да на безбедан и одговоран начин користи дигиталне садржаје, образовне и друштвене мреже и дигиталне облаке;
IV-А.9	да у комуникацији са другима у мултикултуралном дигиталном простору поштује различите учеснике и следи правне, културне и етичке норме понашања у дигиталном простору.
	Ученик/ученица разуме и прихвата да:
IV-Б.1	је дигитална писменост неопходна за свакодневни живот – олакшава учење, живот и рад, доприноси ширењу комуникације, креативности и иновативности, и нуди разне могућности за забаву;
IV-Б.2	неодговорно и неумешно коришћење ИКТ-а има ограничења и може носити ризике за појединца или друштво;
IV-Б.3	ће се потенцијали ИКТ-а увећавати и потребно их је пратити и користити, али да такође треба имати критички однос према веродостојности, поверљивости и утицају података и информација доступних путем дигиталних уређаја;
IV-Б.4	је у дигиталном простору важно обезбедити заштиту идентитета, приватности и емоционалне сигурности, не користити говор мржње и сајбер-насиље, и поштовати правила и норме комуницирања у дигиталним заједницама;

IV-Б.5	се информације доступне у дигиталном простору морају користити етички, према дефинисаним правилима и за добробит људи;
IV-Б.6	се мора поштовати право интелектуалне својине производа доступних на дигиталним мрежама.

Лични и социјални развој

	Ученик/ученица зна и/или уме::
V-А.4	да процени сопствене способности и постигнућа (укључујући јаке и слабе стране) и на основу тога одреди приоритете који ће му/јој омогућити развој и напредовање;
V-А.6	да си постави цели за учење и сопствен развој и да работи на надминување на предизвиците кои се јавуваат на патот кон нивно остварување;
V-А.8	да организује сопствено време на начин који ће му/јој омогућити да ефикасно и ефективно оствари постављене циљеве и задовољи сопствене потребе;
V-А.10	да примењује етичка начела при вредновању исправног и погрешног у сопственим и туђим поступцима и да манифестује врлинске карактерне особине (као што су: поштење, правичност, поштовање, стрпљивост, брига, пристојност, захвалност, одлучност, одважност и самодисциплина);
V-А.11	да делује самостално, уз потпуну свест о томе од кога, када и како може затражити помоћ;
V-А.13	да комуницира са другима и представи себе на начин примерен ситуацији;
V-А.14	да активно слуша и прикладно реагује, показујући емпатију и разумевање за друге, и да исказује сопствене бриге и потребе на конструктиван начин;
V-А.15	да сарађује са другима у остваривању заједничких циљева, делећи сопствене ставове и потребе са другима и узимајући у обзир ставове и потребе других;
V-А.16	да препознаје проблеме у односима са другима и да приступа конструктивно решавању конфликата, поштујући права, потребе и интересе свих укључених страна;
V-А.17	да тражи повратну информацију и подршку за себе, али и да даје конструктивну повратну информацију и подршку у корист других;
V-А.18	да истражује постављајући релевантна питања у циљу откривања проблема, анализирања и вредновања информација и предлога, и проверавања претпоставки;
V-А.19	да дава предлози, да разгледува различни можности и да ги предвидува последиците со цел да изведува заклучоци и да донесува рационални одлуки;
V-А.20	критички да ги анализира информациите и доказите според релевантни критериуми.
	Ученик/ученица разуме и прихвата да:

V-Б.3	сопствена постигнућа и добробит у највећој мери зависе од труда који сам/сама улаже и од резултата које сам/сама постиже;
V-Б.4	сваки поступак који предузима има последице по њега/њу и/или по његову/њену околину;
V-Б.5	од начина на који приступа решавању проблема и разрешавању конфликата зависи да ли ће проблеми бити решени, односно да ли ће конфликти бити разрешени.
V-Б.6	успех у животу у великој мери зависи од циљева које себи постави, а да ефикасност и ефективност у остваривању постављених циљева у великој мери зависе од начина на који планира активности и организује време;
V-Б.7	су иницијатива, упорност, истрајност и одговорност важни за извршавање задатака, остваривање циљева и превазилажење изазова у свакодневним ситуацијама;
V-Б.8	је интеракција са другима двосмерна – као што има право да од других захтева да му/јој се омогући задовољавање сопствених интереса и потреба, тако има и одговорност да другим пружи простор да задовоље своје интересе и потребе;
V-Б.9	тражење повратне информације и прихватање конструктивне критике воде ка личном напретку на индивидуалном и социјалном плану.

Техника, технологија и предузетништво

	Ученик/ученица зна и/или уме:
VII-А.3	да објасни како напредни технички и технолошки системи/производи побољшавају свакодневни живот људи.
	Ученик/ученица зна и/или уме:
VII-Б.4	су радна етика, културна сензитивност и однос према другима значајни за креирање и одржавање позитивне радне климе.

Уметничко изражавање и култура

	Ученик/ученица зна и/или уме:
VIII-А.6	да идентификује разлике и сличности између сопствене културе и других култура у свом ужем и ширем окружењу, као и да анализира њихову повезаност и међузависност.
	Ученик/ученица разуме и прихвата да:

VIII-Б.4	културни диверзитет (различитост) утиче на развој идентитета припадника различитих култура;
VIII-Б.5	на разлике међу културама треба гледати као на могућности за учење и као изазов за узајамно разумевање и напредовање;
VIII-Б.6	поштовање и промовисање других култура доприноси обезбеђивању поштовања сопствене културе од стране других.

РЕЗУЛТАТИ УЧЕЊА

Тема: **Портрет, карактер и професија**

Укупно часова: 24 часа

Резултати учења:

Ученик/ученица ће бити способан/способна да:

1. разуме информације у текстовима које се односе на физички изглед и карактерне особине;
2. учествује у комуникацији на конкретну тему;
3. опише изглед и карактерне особине одређене личности;
4. напише текст помоћу новонаучене лексике у којем описује друга/другарицу.

Садржаји (и појмови):	**Стандарди за оцењивање:**
а) Језичке функције • Описивање карактерних особина (Мой друг очень интересный и хороший человек. Он очень умный и много знает. Мне нравится общаться с ним. Нина очень активная и добрая девушка. Она хорошая подруга.) • Изражавање мишљења о карактерним особинама (Я люблю храбрых людей. Мне нравятся творческие люди. Мне не нравятся неискренние люди.) • Изражавање жеље	• Памти типичне фразе за описивање карактерних особина; • Пише кратке и једноставне реченице како би описао нечије карактерне особине; • Учествује у дијалогу кроз постављање или одговарање на кратка питања везана за нечији карактер; • Памти језичке структуре за исказивање мишљења и жеље; • Примењује усвојене комуникативне моделе за изражавање мишљења о карактерним особинама;

(Я бы хотел/а дружить с добрыми и веселыми людьми. Я бы не хотел/а общаться с глупыми людьми.) • Типичне физичке и карактерне особине за одређену професију (Если человек хочет стать пилотом, он должен быть выносливым, устойчивым к стрессам. Для балерины нужно быть гибкой, музыкальной, обладать выразительностью движения.)	• Одговара на питања у вези са сопственим мишљењем о одређеним карактерним особинама; • Примењује правилне језичке структуре за исказивање жеље; • Набраја физичке и карактерне особине типичне за одређену професију; • Поставља и одговара на питања о предиспозицијама за одређену професију; • Креира кратак текст описујући физичке и карактерне особине за жељену будућу професију. • Памти придеве који се користе при опису нечијег карактера и физичког изгледа;
б) Лексичке јединице • Придеви који се користе за опис карактера: (добрый, злой, активный, пассивный, умный, глупый, сильный, слабый, интересный, хороший, фантазёр, чувствительный, ленивый, трусливый, легкомысленный, нерешительный, трудолюбивый, весёлый, честный) • Именице које означавају професије: (повар, врач, архитектор, программист, юрист, преподаватель, переводчик, дизайнер, маркетолог) • Именице које означавају професије будућности: (специалист в области искусственного интеллекта, архитектор зелёного города, эксперт по разработке роботов) • Лексеме које означавају физички изглед: (высокий, толстый, широкоплечий, стройная, длинноногая, выразительные черты лица, голубоглазая, каштановые волосы, тонкая талия)	○ Учествује у дијалозима уз правилну употребу лексема за описивање карактерних и физичких особина; ○ Саставља исказе употребом новонаучених лексема из дате тематике; ○ Препознаје именице које означавају професије; ○ Креира текст у циљу описивања одређене/жељене професије; • Описује карактерне особине и/или физички изглед типичног представника одређене професије по избору.
в) Граматички садржаји Упитне заменице (Какой, какая, какое, какие? – Какой это человек? Какой у нее характер?);	• Препознаје упитне заменице у датим реченицама и кратким текстовима; • Формира кратке реченице уз употребу упитних заменица;

• Суперлатив придева: - Проста форма: (хороший – лучший, плохой – худший, высокий – высочайший, маленький – наименьший, низкий – нижайший, строжайший, величайший, способнейший, крупнейший); - Сложена форма: (самый большой, самый сильный, самая быстрая, самое умное); • Кратка форма придева: (счастлив, счастлива, счастливо, счастливы, доволен, довольна, довольно, довольны); • Усклађивање придева са именицама по роду и броју; • Потенцијални начин код глагола: (мог бы, хотел бы).	• Памти правила за образовање простог и сложеног облика суперлатива код придева; • Креира реченице уз правилну употребу простог и сложеног облика суперлатива; • Разликује употребу кратке и дуге (пуне) форме придева; • Креира реченице уз правилну употребу кратке и дуге форме придева; • Пише кратак текст за опис карактерних и физичких особина уз употребу правилног рода и броја придева и именица; • Препознаје облик потенцијалног начина (кондиционала) код глагола; • Образује реченице уз правилну употребу потенцијалног начина (кондиционала).
г) Садржаји за дискусију: • Популарне професије у обе земље;	• Упоређивање најпопуларнијих професија људи у Русији и у Македонији; • Описивање професија и предиспозиција људи за обављање одређене професије која не постоји у једној од ове две земље.

Примери активности:

Активност за активирање предзнања: Ученици активирају предзнања из матерњег језика на конкретну тему, а затим на табли исписују речи на руском језику и састављају реченице са новим речима.

Рад у групама: Ученици подељени у групе описују спољашњи изглед лица уз помоћ постера и часописа. Праве колаж, а затим састављају кратке реченице са већ усвојеном лексиком и описују карактер особе. Израђене колаже презентују и врше самооцењивање.

Ученици добијају картице са саставним деловима упитне или изјавне реченице и поређају елементе реченице правилним редоследом.

Наставник додељује улоге ученицима. У зависности од величине групе, улоге се могу понављати. Ученици играју улоге према датим моделима, а затим добијају инструкцију да опишу карактерне особине лика чију су улогу драматизовали.

Ученици одговарају на задата питања кроз која описују своје другаре, родитеље, идоле. Одговоре на питања записују у свеске, а затим дискутују о томе да ли су те карактерне особине позитивне или негативне.

Наставник дели ученике у групе. Свака група добија картице са речима. Ученици треба да саставе реченице од измешаних картица. Затим реченице преводе са руског на матерњи језик и записују их на табли. Победник је група која састави највише реченица у задатом времену.

Рад у паровима: Ученици у паровима допуњавају упитне речи у реченицама са празнинама које им је задао наставник. Након тога одговарају на постављена питања.

Ученици раде у групама тако што један пар добија радни лист са одговорима и подацима које треба да искористи за постављање питања, док други пар добија радни лист са питањима и подацима које треба да искористи за давање одговора. На крају вежбе, парови упоређују радне листове.

Ученици у паровима састављају кратак дијалог са кратким и једноставним реченицама уз правилну употребу упитних заменица. Након што их саставе, читају их.

Ученици уметну претходно задате речи на празна места у реченици.

Ученици су подељени у групе. Једна група записује на папирић име познате личности и даје га наставнику. Ученици из те групе одговарају са „тачно/нетачно“, док остале групе постављају питања и погађају о којој се личности ради. Побеђује група која са најмање питања открије лик друге групе. Игра се понавља према потребама и расположивом времену.

Ученици описују свог најбољег друга користећи новонаучене придеве за опис карактера.

-Ученици у паровима добијају радне листове са вежбама у којима дају потврдне или одречне одговоре.

-Ученици састављају кратке реченице уз употребу упитних заменица и записују их на табли.

-Употребљавајући облике суперлатива, ученици подељени у групе праве „пројекцију“ (опис) најбољег друга, након чега један члан групе презентује рад.

-Ученици препознају информације кроз вежбе вишеструког избора у кратком тексту.

- Сваки ученик извлачи картицу са придевом или сложеним обликом компаратива придева. Ученици се слободно крећу учионицом, показују картице и траже свој пар. Од речи које су спојили састављају реченице и записују их на табли.

Ученици индивидуално попуњавају празна места у реченицама и усклађују именице и придеве по роду и броју.

Игра меморије: Ученици добијају папириће са појмовима на матерњем и руском језику који означавају карактерне особине. Проналазе парове еквивалентних речи на два језика и лепе их на хамер. Хамер се може израђивати за различите теме, чиме се ствара додатни дидактички материјал.

У раду у групама, ученици треба да формулишу питање које одговара унапред задатим одговорима. Питања записују на табли.

У раду у паровима, ученици у укрштеници дописују новонаучене лексеме. Пар који први попуни укрштеницу је победник.

Игра „Вешала“ : Наставник исписује реч са празним пољима која означава нови појам, а ученици покушавају да погоде реч допуњујући слова која недостају. Ученик који погоди реч пише нову на табли.

Рад у групама где ученици играју улоге према датим моделима – професије.

Ученици пишу кратак, једноставан састав према датим сликама, аудитивним или визуелним информацијама или према упутствима наставника, о омиљеним професијама или професијама будућности.

Пројектни задатак: Ученици се деле у групе и свака група истражује различите професије. Након тога дискутују о позитивним и негативним странама тих професија.

Тема: **Свакодневни живот**

Укупно часова: 24 часа

Резултати учења:

Ученик/ученица ће бити способан/способна да:

1. разуме текст повезан са наручивањем хране у ресторану или доставном службом;
2. оствари комуникацију у продавници или ресторану;
3. наброји артикле који се могу наћи у продавници хране/одеће/технике;
4. напише дијалог са типичним фразама повезаним са куповином хране/одеће/технике.

Садржаји (и појмови):	**Стандарди за оцењивање:**
а) Језичке функције: • Наручивање и плаћање (тражење рачуна) хране / пића у ресторану, кафићу: (Мы будем ужинать в ресторане. Вы готовы сделать заказ? Я закажу суп, рис, рыбу и чай. Какие соусы у вас есть? Я буду пить кофе с молоком. Что-нибудь ещё? Я хочу блины со сметаной. Это блюдо с морковью? Мы будем есть пиццу с овощами. Спасибо за заказ! Принесите счёт, пожалуйста! С вас 630 рублей.) • Тражење/давање информација при куповини у: -продавници хране: (- Дайте, пожалуйста, батон и полкило чёрного хлеба. - Возьмите и две булочки. Их только что привезли. - Хорошо, я возьму булочки. - Сколько стоит? - С вас 250 рублей. - Касса справа. - Как будете платить? - Заплачу наличными. Получите сдачу, пожалуйста!) -продавници одеће (величина, боје, бројеви, количина, цена): (Покажите, пожалуйста, эту блузку. Вы продаёте тёплые свитеры? Все свитеры по 2000 рублей. В магазине есть разные размеры. Mne нужно купить новый свитер. Мой размер 48. Извините, вы можете мне помочь? Я могу вам помочь? Сколько стоит этот свитер? Одна тысяча девятьсот девяносто девять рублей. Это очень дорого. Какой у вас размер? - Мне нужно вечернее платье на выпускной вечер. - Померьте вот это голубое платье. Оно Вам очень идет.) -продавници технике: (Я хочу купить телевизор. - У нас большой выбор и хорошие скидки. Какой процессор/размер экрана/ объем оперативной памяти Вам нужен? Мне нужен бюджетный ноутбук для учебы. Посмотрите последнее поступление. Они стоят от 30000 до 40000 рублей.)	• Препознаје типичне исказе који се користе при наручивању и плаћању у угоститељским објектима; • Саставља исказе за наручивање омиљене хране/пића; • Формира исказе којима тражи/даје информације при куповини хране; • Учествује у дијалозима о начину плаћања; • Поставља питања и одговара на њих у вези са куповином одеће; • Саставља кратке дијалоге у којима тражи одећу за конкретан догађај; • Пише дијалоге у којима тражи/даје информације у продавници технике;
б) Лексичке јединице:	• Памти називе различитих врста хране; • Користи новонаучене лексеме у типичним дијалозима при посети продавницама и ресторанима;

• Лексика повезана са храном и пићем: (Десерт, блины, пирог, печенье, карамель, шоколад, соль, сахар, мёд, сметана, лимон, чай, йогурт, сок, кофе) • Продавнице: (магазин, хлебный, кондитерский, молочный, мясной, рыбный, булочная, рынок, универмаг, кондитерская) • Основни појмови у ресторану: (официант/официантка, меню, счёт, блюдо, заказ, кафе, выбор, закуска, на первое, на второе, приятного аппетита) • Прибор за јело: (стакан, ложки, вилки, ножи, салфетки, бутылка, тарелка) • Лексика која означава одећу и модни додаци: (брюки, джинсы, костюм, юбка, платье, рубашка, свитер, футболка, шапка, куртка, пальто) • Лексика која означава техничке уређаје: (плита, холодильник, стиральная машина, соковыжималка, блинница, пылесос, кондиционер, ноутбук, принтер, флешка, наушники, зарядка, внешние жесткие диски, колонки) • Лексика повезана са наручивањем производа са доставом: (заказ, поиск в каталоге, доставка, способ оплаты: наличными или картой, возврат товара, подарочный сертификат)	• Формира реченице уз употребу лексема које означавају различите врсте продавница; • Учествува во дијалози при нарачување храна и пијалак во ресторан; • Опишува омилен стил на облекување со употреба на новоначуените лексеми; • Учествује у дијалозима при наручивању хране и пића у ресторану; • Описује омиљени стил облачења уз употребу новонаучених лексема; • Учествује у дијалогу уз правилну примену лексике која означава техничке уређаје; • Преводи једноставне реченице са руског на матерњи језик при онлајн куповини.
в) Граматички садржаји • Глаголи: - Просто и сложено будуће време: (заплачу, буду платить); - Глагол есть (кушать) у садашњем, прошлом и будућем времену; - Једносложни глаголи пить, лить у садашњем, прошлом и будућем времену;	• Памти облик простог и сложеног будућег времена глагола; • Пише исказе уз правилну употребу облика будућег времена; • Саставља кратке реченице уз употребу једносложних глагола у одговарајућем временском облику; • Користи правилан облик заменице при састављању једноставних безличних реченица; • Препознаје одређене заменице у датом тексту; • Креира исказе уз употребу заповедног начина (императива);

- Заповедни начин (императив): (Закажи(те) сок! Положи(те) хлеб на стол! Принеси(те), пожалуйста, меню! Пожалуйста, принеси(те) счёт!, Примерь/те); • Заменице: - Заменице у дативу у комбинацији са речима нужно, надо и нравится: (Мне нравится пицца и салат. Мне надо пить воду. Вам нужно купить помидоры, огурцы, перец и лук. Вам надо есть фрукты. Им не нравится пицца.) - Заменице: (весь, вся, всё, все). • Прилози: - Прилози за меру и степен: (много, мало, несколько, совсем, очень, достаточно).	• Примењује правилну интонацију при изговору узвичних реченица; • Пише исказе уз употребу прилога за меру и степен. • Пишува искази со употреба на прилози за мера и степен;
г) Садржаји за дискусију: • Разлике и сличности у начину облачења за конкретне догађаје и прилике код људи у Македонији и у Русији;	• Упоређивање начина облачења за конкретне прилике у обе земље; • Сагледавање разлика у начину облачења у свакодневном животу у обе земље.
Примери активности: - Активност за активирање предзнања: Ученици активирају предзнања из матерњег језика на конкретну тему, на табли се исписују речи на руском језику, а затим ученици састављају реченице са новим речима и записују их у своје свеске. - Рад у паровима: Ученици играју дијалоге по улогама (продавац и купац), визуелно стимулисани рекламним материјалом из супермаркета о којем су се претходно договорили са наставником. - Ученици су подељени у групе од 3-4 члана. Из рекламних материјала разних супермаркета исецају слике производа са њиховим ценама и стављају их на клупе. Један ученик игра улогу продавца, а други ученици „купују“ одређени производ и питају за цену. Затим мењају улоге тако да сваки ученик одигра улогу и продавца и купца. Вежба је намењена савладавању лексике, а теме се могу мењати. - Игра меморије: Ученици повезују храну и пића са одговарајућом лексиком на радним листовима које је припремио наставник; победник је онај ко први успешно све повеже.	

- Наставник на пројектору приказује храну и пића, а ученици их именују и записују на табли.

- Ученици добијају картице са саставним деловима упитне или изјавне реченице и поређају елементе реченице правилним редоследом.

- Наставник пушта аудио материјал на конкретну тему као уводни део часа, док ученици пред собом имају визуелне асоцијације (слике, фотографије, асоциограме). Када препознају реч, наставник је записује на табли.

- Ученици препознају информације кроз вежбе вишеструког избора или „тачно/нетачно“ у кратком тексту повезаном са рестораном и прибором за јело.

- Ученици играју интерактивне игре на тему јела и пића.

- Ученици у паровима добијају радне листове са вежбама у којима дају потврдне и одречне одговоре повезане са храном.

- Ученици подељени у групе играју интерактивну игру за образовање заповедног начина .

- Ученици препознају информације у вежбама са вишеструким избором у кратком тексту на тему „ресторан“.

Игра „Вешала“: Један ученик излази на таблу, замисли неко пиће, а остали ученици погађају слова. Онај ко освоји највише поена, односно погоди највећи број слова, победник је и наставља активност.

Стр.14

- Рад у паровима. Сваки пар вуче картице са кратким реченицама, усклађује придеве и именице по роду и броју, а затим их преводе са руског на матерњи језик.

- Ученици играју интерактивне игре на тему ресторан. Према задатом сценарију у групама деле улоге и драматизују. На крају активности бира се најбоља драматизација.

- Попуњавање празних места у табелама и реченицама и усклађивање именица и придева по роду и броју.

- Активност у паровима. Ученици играју улоге (драматизују) на тему ресторан користећи заповедни начин.

- Нађи уљеза - наставник именује низ појмова, од којих се један не уклапа у одређену категорију. Категорија се не наглашава претходно ученицима. Ученици треба да открију неодговарајући термин.

- Формирају се 2 тима. Наставник прави серију картица на одређене теме. Један ученик извлачи картицу и ученици из његове групе покушавају да сазнају појам постављајући конкретна питања. Ако група погоди реч, добија поен, у супротном поен иде другој групи. Ова вежба је намењена за понављање вокабулара и слободно говорење.

- Шта недостаје? Ученици су подељени у две групе. Пред њима су слике хране и пића. Ученици имају задатак да у року од око 2 минута пажљиво разгледају све слике. Након датог времена, један ученик затвара очи, а други из групе уклањају једну од слика. Затим ученик треба да каже која слика недостаје и да је опише. Ако погреши, поен иде другој групи. Ова игра може тематски да се прилагођава.

- Рад у групама. Групе треба да формирају питање сходно унапред задатим одговорима. Питања записују на табли.

- Рад у паровима. Ученици у укрштеници дописују новонаучене лексеме. Пар који први попуни укрштеницу је победник. Вежба може да се понавља за различите теме онолико пута колико дозвољава време.

- Игра вешала. Наставник пише реч са одређеним празним пољима која означава нови појам, а ученици покушавају да погоде реч, допуњујући слова која недостају у речима. Ученик који погоди реч пише нову реч на табли, а други погађају. Игра се понавља према потребама.

- Шта недостаје? Ученици су подељени у две групе. Пред њима су слике различитих делова одеће. Ученици имају задатак да у року од око 2 минута пажљиво разгледају све комаде одеће. Након датог времена, један ученик покрива очи, а други у групи уклањају једну од слика. Затим ученик треба да каже који комад одеће недостаје и да га опише колико може прецизније (боја, модел). - - Ако ученик погреши, друга група добија поен. Игра се понавља са сваким учеником из групе. Ова вежба је за понављање вокабулара, као и меморије, и може тематски да се прилагоди.

- Рад у групама. Ученици се деле у две групе. Свака група саставља питања за интервју на тему: шта је за вас модерно. Затим се групе интервјуишу међусобно.

- Ученици састављају питања за интервју на тему мода, затим се деле у парове и интервјуишу међусобно. Затим ученици дискутују о различитим стиловима облачења код младих.

- - Ученици израђују илустративни постер о моди и исти презентују.

- Пројектни задатак – Групно истраживање о животу младих у Русији и Македонији. Ученици се деле у две групе, једна истражује о Македонији, а друга о Русији и сами бирају начин на који ће презентовати резултате до којих су дошли. Након презентације резултата, кроз дискусију, ученици упоређују живот младих у Русији и Македонији.

Тема: **Моменти празновања**

Укупно часова: 24 часа

Резултати учења:

Ученик/ученица ће бити способан/способна да:

1. разуме информације повезане са прихватањем/одбијањем позива;
2. тражи информације и одговара на питања о карактеристичним празницима и традицијама у обе земље;
3. опише храну која је саставни део свечане трпезе за одређени догађај или прилику;
4. напише позивницу, честитку, извињење, захвалницу;

Садржаји (и појмови):	**Стандарди за оцењивање:**
а) Језичке функције: • Честитање рођендана, празника и значајног догађаја: (С днём рождения! Поздравляю с днем рождения! Желаю здоровья, успехов, счастья; С Новым годом! С новым счастьем! С 8 марта! С новосельем! Добро пожаловать! С приездом! Хочу пожелать тебе всего самого лучшего! Желаю тебе/вам всего хорошего!) • Захваљивање за добијену честитку: (Большое спасибо. Благодарю тебя/вас. Очень признателен/признательна за внимание) • Позивање и прихватање/одбијање позива: (Приглашаю Вас на день рождения/ новоселье/ на чай. - Спасибо. Обязательно приду. - Извините, но я очень занят/не смогу прийти.) • Типична празнична трпеза: (На день рождения всегда печем торт/пироги. Подаем к праздничному столу салаты, закуски и горячее блюдо. Что должно включать в себя праздничное меню? Какие блюда подают на праздничный стол?)	• Памти типичне исказе за честитање рођендана или празника; • Формира правилне исказе за честитање и захваљивање у усменој и/или писменој форми; • Саставља позивницу и/или честитку за одређени догађај по избору; • Пише кратке дијалоге у којима прихвата или одбија позив; • Описује конкретну празничну трпезу; • Саставља реченице за изражавање здравице у различитим приликама;

• Изражавање здравице у различитим приликама: (За здоровье! За успехи! Горько! Желаем счастья молодоженам!)	
б) Лексичке јединице: • Називи празника и значајних догађаја: (Рождество, Пасха, Масленица, Новый год, свадьба, день рождения, юбилей, новоселье, выпускной) • Лексика повезана са празновањем: (отметить, встретить, праздновать, торжество, гости, юбиляр, именинник, поздравления) • Припрема и рецепти за традиционална јела: (кулич, пасха, готовить салат Оливье, окрошка, лепить пельмени, варить борщ, торт Наполеон, медовик, печь блины, жарить курицу)	• Памти лексику повезану са празницима, значајним догађајима и традиционалним јелима; • Креира текст за опис конкретног празника/догађаја уз употребу новонаучене лексике; • Учествује у дијалогу у вези са обележавањем празника/догађаја; • Формира реченице уз употребу назива традиционалних јела; • Пише текст у којем описује процес припреме традиционалног јела;
в) Граматички садржаји: • Инструментал са предлогом с: (С Новым годом! С праздником!) • Прилози за време: (летом, зимой, весной, после, сейчас, иногда, вчера, завтра, ежедневно, всегда) • Прилози за место: (здесь, там, туда, близко, низко, далеко) • Промена глагола: желать, поздравлять, отмечать, праздновать; получить/отправить, готовить, печь, жарить • Редни бројеви за означавање датума и узраста: (Приглашаю тебя 12-того октября в 8 часов вечера на день рождения! Поздравляю тебя с четырнадцатилетием!)	• Саставља кратке честитке уз употребу инструментала са предлогом с/со; • Употребљава прилоге за време и место у писаном тексту; • Користи правилан облик глагола из одговарајуће тематике у дијалозима; • Пише реченице уз употребу правилног личног облика глагола; • Образује реченице уз употребу редних бројева;
г) Садржаји за дискусију: • Разлике и сличности у обележавању празника и свечаних прилика у Македонији и Русији.	• Упоређивање начина обележавања празника у Русији и Македонији; • Прављење разлике у начину обележавања одређених свечаних прилика; • Описивање типичног обележавања руског празника;

Примери активности

Игра меморије. Ученици добијају листиће са појмовима, на матерњем и на руском језику, који означавају храну, пића, празнике и традиције. Проналазе парове еквивалентних речи на два језика. Затим појмове заједно са еквивалентима записују у табелу на табли.

Рад у групама. Наставник дели ученике у групе и свакој групи дели претходно припремљене картице. Ученици израђују постер о празницима, користећи речи дате на картицама.

Активност за активирање предзнања – ученици активирају предзнања из матерњег језика на конкретну тему, затим се на табли исписују речи на руском језику, након чега ученици састављају реченице са новим речима.

Рад у паровима. Сваки пар извлачи картице са кратким реченицама које преводе са руског на матерњи језик.

Ређање речи у кратке реченице и слика по логичком редоследу.

У датом временском периоду, ученици попуњавају празна места у табелама и реченицама усклађујући именице и придеве по роду и броју.

Ученици попуњавају формулар у којем описују омиљени празник.

Ученици раде у групама при чему један пар добија радни лист са одговорима и подацима које треба да искористи за постављање питања, а други пар добија радни лист са питањима и подацима које треба да искористи за давање одговора на постављена питања. На крају вежбе парови упоређују радне листове.

- Ученици добијају картице са описним и односним придевима; свако извлачи картицу и има задатак да састави једноставну реченицу.

-Ученици израђују постер којим представљају омиљене празнике.

- Ученици индивидуално пишу писмо непознатом другу у којем описују свој омиљени празник.

- Ученици препознају информације у вежбама са вишеструким избором у кратком тексту.

- Ученици у паровима добијају радне листове са вежбом у којој дају потврдне и одречне одговоре.

- Ученици добијају картице са саставним деловима упитне или изјавне реченице и поређају елементе реченице правилним редоследом.

- Рад у паровима. Сваки пар извлачи картице са кратким реченицама које преводе са руског на матерњи језик.

- Погађање цртањем: Ученици раде у две групе. Добијају сноп картица од наставника на којима су написани појмови. Ученик из групе 1 црта приказ појма на табли. Ако његова група погоди појам, добија поен, у супротном поен добија група 2. Ова игра је намењена за понављање и утврђивање новостеченог вокабулара и може се користити после сваке наставне јединице, односно након сваког тематског проширивања вокабулара.

- Брзи датуми: Ученици раде у групама. Свака група има две коверте. У једној су картице са датумима записаним нумерички, у другој картице са датумима записаним речима. Ученици треба у одређеном времену да пронађу парове. Бржи побеђују.

- Описивање омиљеног празника: Ученици индивидуално израђују презентацију о омиљеном празнику и затим дискутују на ову тему.

- Пантомима – један ученик показује неку активност у слободно време, а остали погађају.

- Ученици израђују позивницу и честитку на тему рођендана, честитања празника или значајног догађаја. У зависности од услова, честитке могу бити и електронске.

- Рад у паровима: Ученици извлаче картицу са сликом традиционалног јела и описују га пред партнером из пара користећи усвојену и новонаучену лексику, а партнер треба да погоди о ком јелу је реч.

- Наставник прави картонски круг са стрелицом у средини. На кругу је неколико поља на којима су написани прилози за време и место (летом, зимой, весной, после, сейчас, иногда, вчера, завтра, ежедневно, всегда, здесь, там, туда, близко, низко, далеко). Ученици седе у кругу и један по један окрећу стрелицу. Формирају кратку реченицу са речју на коју је стрелица стала, а ученик преко пута је записује на табли. Наставник је модератор и даје инструкцију колико пута ће се точак окренути.

- Писање кратких прича: Ученици се деле у три групе. Свака група добија једну тему (празник). Ученици у групи пишу 10 реченица на задату тему са циљем да их повежу у кратку причу. Свака група затим чита своју причу пред одељењем.

- Рад у групама. Наставник дели ученике у неколико група. Свака група припрема драматизацију према претходно припремљеним и задатим улогама од стране наставника.

- Ученици израђују позивницу и честитку на тему рођендана.

- Писање кратког једноставног састава према датим сликама, аудитивним или визуелним информацијама, или према упутствима наставника.

- Пројектни задатак – Групно истраживање о традицијама и празницима у Русији и Македонији и израда презентације. Ученици дискутују о сличностима и разликама у прослављању у обе земље.

ИНКЛУЗИВНОСТ, РОДНА РАВНОПРАВНОСТ/СЕНЗИТИВНОСТ, ИНТЕРКУЛТУРАЛНОСТ И МЕЂУПРЕДМЕТНА ИНТЕГРАЦИЈА

Наставник/наставница обезбеђује инклузивност укључивањем свих ученика у све активности током часа. Притом омогућава да свако дете буде когнитивно и емоционално ангажовано коришћењем одговарајућих методичких приступа (индивидуализација, диференцијација, тимски рад, вршњачка подршка). При раду са ученицима са сметњама у развоју примењује индивидуални образовни план (са прилагођеним исходима учења и стандардима оцењивања) и, кад год је то могуће, користи додатну подршку других лица (лични и образовни асистенти, образовни медијатори, тутори волонтери и професионалци из школа са ресурсним центром). Редовно прати све ученике, посебно оне из рањивих група, како би на време идентификовао тешкоће у учењу, подстицао их и подржавао у постизању исхода учења.

При реализацији активности, наставник/наставница једнако третира и дечаке и девојчице, водећи рачуна о томе да им не додељује родно стереотипне улоге. При формирању група за рад настоји да обезбеди баланс у погледу пола. При избору додатних материјала у настави користи илустрације и примере који су родно и етнички/културно сензитивни и подстичу родну равноправност, односно промовишу интеркултурализам.

Кад год је то могуће, наставник/наставница користи интеграцију тема/садржаја/појмова при планирању и реализацији наставе. Интеграција омогућава ученицима да укључе перспективе других наставних предмета у оно што изучавају у овом наставном предмету и да повежу знања из различитих области у једну целину.

ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА

Оцењивање постигнућа ученика врши се на основу датих стандарда оцењивања уз позитивно наглашавање постигнутог напретка ученика у владању језиком, а не негативно истицање недостатака. Будући да у осмом разреду, из предмета Руски језик, ученици савладавају све четири језичке вештине: слушање са разумевањем, читање са разумевањем, говорење (говорна интеракција и продукција) и писање (писмена интеракција и писмена продукција), наставник/наставница прати и оцењује:

- усмене одговоре на питања која поставља наставник/наставница или саученици и учешће у кратким дијалозима уз примену усвојеног вокабулара;
- вербално и невербално реаговање на преслушани исказе;

- читање и разумевање кратких преслушаних и/или писаних исказа, кратких дијалога и краћих једноставних песама;
- правилно писање речи, реченица и краћих дијалога, као и писање по звучном моделу – диктат;
- правилно писање реченица и једноставних текстова на познату тематику;
- индивидуалну и групну израду пројектних задатака (постери, илустрације, презентације, дневници...);
- домаће задатке.

Након завршетка обраде сваке теме, ученик добија бројчану сумативну оцену за постигнуте стандарде оцењивања. Сумативна оцена се изводи као комбинација резултата постигнутог на тесту знања и оцене напредовања констатоване кроз различите технике формативног оцењивања. Током и на крају школске године, ученик добија бројчане оцене.

Почетак имплементације наставног програма	школска 2026/2027 година
Институција/носилац програма	Биро за развој образовања
У складу са чланом 30, став 3 Закона о основном образовању („Службени весник Републике Северне Македоније“ бр. 161/19, 229/20, 3/25 и 74/25), министарка образовања и науке донела је наставни програм за предмет Руски језик за VIII разред.	бр. 12-12084/20 12.9.2025. година Министарка образовања и науке, проф. д-р Весна Јаневска, с.р. _____